

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І.І. МЕЧНИКОВА
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

КАФЕДРА ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Напрямок підготовки/спеціальність 7.02030302 - Мова і література (англійська)

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст

Кваліфікаційна робота

РОЗВИТОК ПОДОВЖЕНИХ ЧАСОВИХ ФОРМ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ (100)

Студентки 5 курсу
денної форми навчання
ПАНЮКОВОЇ К.
Ксенії Олегівни *Машу*

Науковий керівник:
ст. викл.

ЖУК В.А.

[Підпис]
(підпис керівника)

Рецензент

к. ф. н., доцент

КИРИЛОВА М.Д.

[Підпис]

Рекомендовано до захисту
Протокол засідання кафедри
№ 10 від 15.05.2013 р.
Завідуючий кафедрою
[Підпис] Карпенко О.Ю.
(підпис)

Захищено на засіданні ДЕК^{№-2}
Протокол № 4 від 08.06.2013
Оцінка *визн. 4.* 95%
(за 4-х бальною шкалою, за шкалою ECTS, бал)
Голова ДЕК *[Підпис]* *Тхор Н. М.*
(підпис) (прізвище, ініціали)

Одеса 2013

645474

ЗМІСТ

<i>ВСТУП</i>	3
<i>Розділ I. ЗАРОДЖЕННЯ ЧАСОВИХ ФОРМ ГРУПИ</i>	
<i>CONTINUOUS У ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ</i>	6
<i>Розділ II. АНАЛІЗ ЧАСОВИХ ФОРМ ГРУПИ</i>	
<i>CONTINUOUS В СЕРЕДНЬОАНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ</i>	11
<i>Розділ III. ЧАСОВІ ФОРМИ ГРУПИ CONTINUOUS В</i>	
<i>НОВОАНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ</i>	33
<i>ВИСНОВКИ</i>	50
<i>СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</i>	52
<i>СПИСОК СКОРОЧЕНЬ</i>	55
<i>Summary</i>	56

ВСТУП

Робота присвячена дослідженню становлення, розвитку та особливостей вживання форм групи Continuous в англійській мові давнього, середнього і нового періодів.

Мета роботи полягає у виявленні закономірностей розвитку часових форм групи Continuous протягом трьох історичних періодів. Вибір теми зумовлений тим, що протягом тривалого часу історичний розвиток аналітичних форм дієслівних категорій був предметом гострих дискусій граматистів.

Завданнями дослідження є:

- проаналізувати зародження та становлення часових форм групи Continuous в мові давньоанглійського періоду;
- описати розвиток форм групи Continuous в мові середньоанглійського періоду;
- дослідити особливості функціонування форм групи Continuous в англійській мові нового періоду;
- встановити граматичний статус форм групи Continuous шляхом діахронічного дослідження цих форм в англійській мові давнього, середнього і нового періодів за їхнім фактичним вжитком та кількісним співвідношенням для кожного з трьох періодів у розвитку мови.

У роботі використовувалися такі методи наукового аналізу, як: описовий (дескриптивний), кількісно-якісний, зіставний.

Матеріал дослідження добирався методом суцільної вибірки з оригінальних джерел, а також навчальних хрестоматій та підручників, перелік яких наведений у списку використаної літератури. Теоретичною базою нашого дослідження служили монографії та статті вітчизняних і зарубіжних лінгвістів..

Роботу *структуровано* згідно з окресленими завданнями: вона складається зі вступу, трьох глав, висновків, списку літератури, списку скорочень і резюме.

Вступ містить короткий огляд загальної системи часів в англійській мові давнього та середнього періодів.

У першій главі розглядається зародження форм групи Continuous в англійській мові давнього періоду. У другій главі аналізується подальший розвиток форм групи Continuous в англійській мові середнього періоду. Третя глава містить відомості про вживання форм групи Continuous в англійській мові нового періоду.

Основні результати дослідження наведені у висновках.

Перш ніж перейти до аналізу виникнення та подальшого розвитку форм групи Continuous в англійській мові давнього, середнього і нового періодів, вважаємо за потрібне коротко зупинитися на визначенні хронологічних меж періодизації історії англійської мови.

Історію англійської мови традиційно поділяють на наступні три періоди:

1. Давньоанглійський період (V – XI ст.) - від вторгнення германських племен на Британські острови до завоювання Британії норманами (1066 р.).
2. Середньоанглійський період (XI - XV ст.) - до феодальної війни Червоної і Білої Троянди і введення друкарства в Англії (1477 р.);
3. Новоанглійський період (з XV ст. до нашого часу). У новоанглійському періоді виділяють раньонovoанглійський період (XVI – XVII ст.), до періоду Реставрації (1660 р.).

Англійський лінгвіст Генрі Суїт характеризує ці три періоди в історії розвитку мови на основі *фонетико - морфологічної ознаки*:

Давньоанглійський період - період повних закінчень:

SUNU - СИИ; WRITAN - ПИСАТИ.

Середньоанглійський період - період послаблених закінчень:

SONE; WRITEN

Новоанглійський період - період втрачених закінчень:

SON; WRITE

Наведена періодизація відбиває зв'язок історії розвитку англійського народу з історією розвитку мови, що є дуже важливим фактором, оскільки

вивчати розвиток і становлення тієї або іншої мови неможливо у відриві від глибокого вивчення історії розвитку держави і народу, що розмовляє цією мовою.

За працями Плінія Старшого (23 - 79 р.р. н.е.), в яких наводиться класифікація германських племен, германці ділилися на 6 племінних об'єднань: винділів, інгевонів, іскевонів, герміонів, певкінів, гіллевіонів. Західно-германською говіркою розмовляли інгевони, іскевони, герміони. Інгевони жили на півострові Ютландія і на узбережжі Північного моря, вони утворили племена ютів, фризів, англів і саксів, які згодом захопили Британію.

Іскевони жили на Рейні, у західній частині території, зайнятої германцями, вони утворили франкську племінну спілку, згодом завоювали Галлію.

Герміони жили на схід від Рейна, із них склалася сучасна німецька нація.

Книги Плінія до нас не дійшли, але цю класифікацію наводить Тацит (58 - 117 р.р. до н.е.) у своєї роботі "Германія". Це — перша класифікація германських племен I сторіччя.

Щодо початку давньоанглійського періоду, то більша частина лінгвістів відносить його до V сторіччя нашої ери, тому що в цьому сторіччі давньогерманські говірки, з яких склалася англійська мова, були перенесені в Британію англо-саксонськими племенами і міцно зайняли значну частину її території: це обумовило, з одного боку, їхню - відносну ізольованість від інших давньогерманських говірок, а з іншого — постійний тісний зв'язок між ними, що перетворився на зв'язок між говірками однієї мови - давньоанглійської. Таким чином, давньоанглійський період починається "долітературною епохою", тобто епохою, що не залишила нам текстів на цій мові.

ВИСНОВКИ

Роботу виконано в руслі історичної граматики англійської мови. За предмет дослідження було обрано вищо-часову групу Continuous. Об'єктом дослідження став аналіз становлення і розвитку цих форм протягом трьох періодів історії англійської мови – давньоанглійського, середньоанглійського та новоанглійського.

Дослідження проводилось на широкому фактичному (мовному) матеріалі та спираючись на значну кількість теоретичних праць з історії англійської мови. Варто зазначити, що серед багатьох лінгвістів існує розбіжності щодо визначення часу зародження Continuous і джерела виникнення цієї категорії виду форм тривалого часу.

Проведений аналіз наукових праць з теорії питання та власне дослідження еволюції форм Continuous в англійській мові різних періодів дає змогу зробити наступні висновки:

1. Форми групи Continuous зародилися в давньоанглійській мові, але використовувалися тільки як конструкція форм дієслова *ben* з дієприкметником I. Ці зачатки форми тривалого часу розвивалися вже у середньоанглійському періоді. Але поширене вживання цього часу починається тільки у новоанглійському періоді.

2. Розвиток структури і значень досліджуваних форм часу відбувався неоднаково в середньоанглійських діалектах у різноманітні періоди середньоанглійської мови.

3. Цей розвиток йшов по лінії змішування давньоанглійської часової конструкції типу *he was feohtende* і ранньо-середньоанглійської дієслівно-іменної конструкції типу *he was on huntinge*.

4. Обидві конструкції, внаслідок морфологічної, синтаксичної, фонетичної і семантичної близькості, злилися в одну аналітичну дієслівну форму часу тривалого розряду.

5. Цей процес злиття показаних конструкцій в основному завершується у другій половині XIV сторіччя – у першій половині XV сторіччя в

лондонському і центральних діалектах. У XV сторіччі ці форми стають зразком для північних і південних діалектів; у результаті взаємодії відбувається не тільки приєднання суфікса *-ing*, але одночасно відбувається і процес вирівнювання значень цих форм у всіх діалектах середньоанглійської мови.

6. Головне граматичне значення цих форм до кінця досліджуваного періоду - вираження тривалої дії, тобто значення, що властиве сучасним формам теперішнього і минулого тривалого розряду.

Ось найбільш типові випадки вживання досліджуваних форм часу у такому значенні:

In the meane whyle that they were talking came to the castel syr Gryflet
[Marlory, 431. 13]

У той час, коли вони розмовляли, пан Грифлет прибув у палац;

The meante whyle that knight was makynng hym redy to departe there came in tj the cort a lady... [Malory, 79]

У той час, як цей лицар готувався до від'їзду, на подвір'я ввійшла леді.

As I was wryghting this bylle, Mastresse Jane Harsett comandyd me streyghtly that I shold recomand hyr to you [Past., Lett., 3.81]

Коли я писав цей закон, хазяйка Джейн Харсет наполегливо вимагала, щоб я познайомив її з Вами.

Вивчення історії мови дає можливість глибше пізнати сучасну англійську мову, зрозуміти її як результат складного процесу розвитку і взаємодії різноманітних факторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алексеева Л. С. Древнеанглийский язык. – М.: Высшая школа, 1984. – 340 с.
2. Аракин В. Д. Очерки по истории английского языка. – М., 1975. – 389 с.
3. Бруннер К. История английского языка: В 2-х т. – М.: Просвещение, 1978. – 432 с.
4. Домброван Т. И., Жук В. А., Коляда В. П. Методичні вказівки до практичних занять з історії англійської мови (староанглійський період): для студентів старших курсів факультету РГФ. – Одеса: ОГУ, 1998. – 28 с.
5. Домброван Т. И., Жук В. А., Коляда В. П. Методичні вказівки до практичних занять з історії англійської мови (середньо англійський та ново англійський періоди): для студентів старших курсів факультету РГФ. – Одеса, 1998. – 26 с.
6. Жигadlo В. Н., Иофик Л. Л., Иванова И. П. Современный английский язык. – М.: УРСС, 2002. – 98 с.
7. Залеская Л. Д., Матвеева Д. А. Пособие по истории английского языка. – М.: Высшая школа, 1984. – 420 с.
8. Иванова И. П. Вид и время в современном английском языке. – Л.: URSS, Art, 2001. – 259 с.
9. Иванова И. П., Беяева Т. М., Чахоян Л. П. Практикум по истории английского языка. – М.: Просвещение, 1985. – 512 с.
10. Ильиш Б. А. История английского языка. – М.: Высшая школа, 1968. – 335 с.
11. Панченко Р. С. Система прошедших времен в английском языке XV века // Ученые записки МГПИ. – М.: МГПИ, 1985. – С. 24 – 42.
12. Сабанеева М. К. Историческая грамматика французского языка. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1990. – 184 с.
13. Смирницкий А. И. Древнеанглийский язык – М.: Изд-во лит. на иностр. языках, 1986. – 272 с.

14. Смирницкий А. И. История английского языка. – М.: Изд-во Московского университета, 1991. – 258 с.
15. Ученые записки Томского государственного педагогического университета. – Т. 22. – 1965. – 535 с.
16. Ядвиршис Е. К. К вопросу о развитии временного значения распространенной формы в английском языке: Автореф. дисс... канд.филол.наук. – Томск, 1982. – 19 с.
17. Ядвиршис Е. К. Развитие распространенной формы прошедшего времени в среднеанглийском языке // Ученые записки Томского пединститута. – Том 19. – Выпуск 2. – Томск, 1966. – С. 31 – 49.
18. Ярцева В. И. История английского литературного языка IX – XV в.в. – М.: Наука, 1985. – 297 с.
19. Ярцева В. И. Длительные времена и проблема вида // Ученые записки ЛГУ. – № 58. – 1975. – С. 84 – 108.
20. Akerlund A. On the history of the definite tenses in English. – Cambridge: CUP, 1971. – 350 p.
21. Anderson J. M. Historical Linguistics. – Amsterdam, 1974.
22. Barber C. Early Modern English. - London, 1976.
- 22/a. Baugh A. C., Cable T. A. A History of the English Language. – London: Peterson Ltd., 1988. – 380 p.
23. Berndt R. A. History of the English language. - Leipzig, 1982.
- 23/a. Brunner K. An Outline of Middle English Grammar. – Oxford: OUP, 1993. – 280 p.
24. Emerson O. The Outline History of English. Notes and Emendations to the Texts of Shakespeare's Plays from Early Manuscript Corrections in the Copy of the Folio. - London: Art-House, 1983. – 677 p.
25. Erdmann A. Essay on the History and Modern Use of the Verbal Form in-ing in the English Languages. - Stockholm, 1971.
26. Franz W. Shakespeare Grammatik. – Halle: Stone and son, 1998. – 433 p.
27. Ivanova I. P. A reader in Early English. – М.: Prosveshchenie, 1983. – 235 p.

28. Kellner L. Historical Outlines of English Syntax. – London, 1992. – 458 p.
29. Leith D. A. Social History of English. – London: R.K.P., 1983. – 224 p.
30. Poutsma H. The Characters of the English Verb and the expanded Forms. - Groningen, 1991. – 455 p.
31. Sweet, H. A New English Grammar – Oxford: OUP, 1992.
32. Trnka B. On the Syntax of the English Verb from Caxton to Dryden – Prague: PRT, 1999. – 530 p.

Джерела дослідження

33. Ильиш Б. А. Хрестоматия по истории английского языка. – М.: Изд-во лит. на иностр. языках, 1988. – 210 p.
34. Смирницкий А. И. Хрестоматия по истории английского языка с VII по XVII в. – М.: Изд-во лит. на иностр. языках, 1975. – 421 p.
35. Chaucer Geoffrey. Canterbury Tales. Poetry. - Chicago, 1972. – 235 p.
36. Shakespeare W. Complete work. Ed. with a glossary by W. J. Graig. – London: Banner Press, 1972. – 840 p.
37. Thackeray W. Vanity Fair. – М.: Progress, 1979. – 490 p.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- Br. Harley Letters of the Lady Brilliana Harley. Camden Society, 1853.
- Congr. W. W. Congreve. The Way of the World, London, 1783.
- Congr. D. D. Congreve. The Double Dealer, London, 1783.
- Congr. Old. Banch. Congreve. The Old Batchelor, London, 1783.
- The Court. The court and the Times of James I, ed. by Thomas Birch, London, 1849.
- Dr. M. M. Dryden J. Marriage a la Mode, ed. By W. Scott, Edinborough, 1883.
- Hmlt. Pap. Hamilton Papers. Camden Society.
- Marst. D. C Marston J. The Dutch Courtezan, ed. by A. Bullen, London.
- Som. Maugh. Somerset Maughm. The Circle, London, 1921.
- Otw. Fr. In Fash Otway. The Friendship in Fashion, Dramatic Works, v. II, London.
- Parl. Diary The Parliamentary Diary. London.
- Pepy's Diary Pepy's Diary and Correspondence, ed. by Richmond Lord, London.
- Shad. Sul. Shadwell Th. The Sullen Lovers, London.
- V.Pap Letters and Pepars of the Varney Family, Camden Society, 1855.

SUMMARY

The present paper deals with the diachronic analysis of origin, development and usage of the Continuous forms in English.

The aim of the paper is to trace the peculiarities of development and usage of the Continuous forms in English during the three main historic periods.

The main tasks of the research are the following:

- To analyze the origin and development of the Continuous forms in Old English;
- To describe development and usage of the Continuous forms in Middle English;
- To consider peculiarities of usage of the Continuous forms in New English.
- To state the grammatical status of the Continuous forms, basing on historical development and usage of the Continuous forms in English.

The following methods of scientific analysis have been employed in the present research: the descriptive method, the quantitative-qualitative method, and the comparative method.

The material for analysis has been taken from textbooks on the history of the English language, as well as from original resources.

Structurally, the paper falls into the introduction, three chapters of the main part, the conclusion, and the list of literature.

The introduction outlines the main aim and tasks of the research, as well as the methods and the material of analysis. Here a brief review of the historical periodization of English is given.

The first chapter contains historical background for the formation of the Continuous forms in Old English.

The second chapter describes development and usage of the Continuous forms in Middle English.

The third chapter considers peculiarities of usage of the Continuous forms in the Early New English period.

The undertaken analysis has made it possible to draw the following conclusions:

- the Continuous forms originated as far as in the Old English period, firstly as a combination of forms of the verb *bēon* with Participle I.
- as a grammatical category, the Continuous forms were developing at different rates in various dialects during the Old and middle English periods;
- during middle English and Early New English periods the Continuous forms co-existed with a similar verb + prepositional noun phrase constructions (such as *he was huntinge* and *he was on huntinge*), due to their outer similarity, syntactic and phonetic likeness, these two constructions merged into one analytical verb form;
- the process of merging started in the London dialect, and then in northern and southern dialects as well;
- the main meaning of the Continuous forms during the period of their historic development is to express a durative action/state.

The results obtained in the research can be of use in the course of the history of the English language teaching and at English grammar classes on tenses.

A handwritten signature in cursive script, appearing to read 'Karey', followed by a horizontal line.